

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 1 - Μάθημα 11ο:

Τι χαρακτηριστικά έχουν οι συγκρούσεις; Τι αποτελέσματα; Ας προσπαθήσουμε να καταγράψουμε σύντομα τις απόψεις σας και στη συνέχεια να τις κατηγοριοποιήσουμε.

 Χαρακτηριστικά συγκρούσεων:

Ανθρώπινη Αλληλεπίδραση

Έντονη διαφωνία απόψεων

Διαμάχη

 Αποτελέσματα των συγκρούσεων:

Προσωπικά, πιστεύω πως τα αποτελέσματα μιας σύγκρουσης χωρίζονται σε δύο κατηγορίες τα αποδοτικά και τα μη αποδοτικά. Ύστερα από κάθε σύγκρουση, ο κάθε άνθρωπος οφείλει να κάνει μια προσωπική διεργασία και μετά απο κάποιο χρονικό διάστημα να επανέρχεται στη συζήτηση, με τα ίδια πρόσωπα, με τα οποία είχε συγκρουστεί. Για παράδειγμα, εάν κατά την διάρκεια της συζήτησης με έναν φίλο μας συγκρουστήκαμε, τότε οφείλουμε και οι δύο να ξανασκεφτούμε τις απόψεις μας και να προσπαθήσουμε να αντιληφθούμε τα όσα μας είπε ο συνομιλητής μας. Σε αυτήν την περίπτωση, το αποτέλεσμα της σύγκρουσης είναι αποδοτικό, γιατί οι συνομιλητές, οι οποίοι διαφώνησαν, αποφάσισαν να μουν στην θέση του συνομιλητή τους και να δουν απο άλλη οπτική το ζήτημα. Ουσιαστικά, θα προσπαθήσει ο ένας να μπει στην θέση του άλλου και να τον καταλάβει.

Από την άλλη πλευρά, εάν μετά τη σύγκρουση οι δύο ή ο ένας ομιλητής θεωρεί τον εαυτό του αλάνθαστο, αυτό σημαίνει πως δεν θα προσπαθήσει να σκεφτεί εάν έχει κάποια άποψη λανθασμένη. Αυτή η περίπτωση ανήκει στην κατηγορία της αναποτελεσματικής σύγκρουσης. Μετά απο κάθε σύγκρουση δύο ανθρώπων, το πιθανότερο είναι να έχουν μερίδιο ευθύνης και οι δύο για τη σύγκρουση. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει και οι δύο εξίσου να κάνουν επαναπροσδιορισμό στον τρόπο σκέψης τους και να βρουν τα λάθη τους. Όταν τα επιλύσουν στο μυαλό τους κι

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

ωριμάσουν, τότε μπορούν να ξανασυζητήσουν και ίσως τα αποτελέσματα της νέας συζήτησης να είναι πολύ θετικά.

Συνεπώς, κάθε σύγκρουση έχει την πιθανότητα της αποτελεσματικότητας και της αναποτελεσματικότητας, αλλά σε κάθε περίπτωση, αυτό που πρέπει ο καθένας να θυμάται, είναι πως εκείνος, ο οποίος δέχτηκε να αντικρίσει τα λάθη του και να επαναπροσδιορίσει τις απόψεις του, τότε θα έχει κάνει ένα μεγάλο βήμα.

Σέβομαι πάντα την άποψη του συνομιλητή μου κι ύστερα απο μια σύγκρουση, κάνω πάντα την αυτοκριτική μου!

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 2 - Μάθημα 11ο:

Προσπαθήστε να εντοπίσετε και να καταγράψετε τις θεολογικές και πολιτικές συνέπειες του Σχίσματος των Εκκλησιών. Κατόπιν παρουσιάστε στην ολομέλεια της τάξης τα ευρήματά σας.

Το Σχίσμα έφερε συνέπειες τόσο στον θεολογικό όσο και στον πολιτικό τομέα.

A. Στον θεολογικό τομέα:

- i. Ο Πατριάρχης της Κωνσταντινούπολης αυξάνει βαθμιαία την πνευματική κυριαρχία στην Ανατολή και διατηρείται το συνοδικό σύστημα στη διοίκηση της Εκκλησίας.
- ii. Προκαλείται κρίση μεταξύ των Εκκλησιών και των πιστών – Η Δύση αντιμετωπίζει τους Ορθοδόξους ως εχθρούς και στο τέλος διασπάται και η ίδια η Δύση.

B. Στον πολιτικό τομέα:

- i. Η Δύση σχεδιάζει διαρκώς Σταυροφορίες με στόχο την κατάκτηση της Ανατολής. Στην τέταρτη Σταυροφορία (1202-1204) καταλαμβάνει και καταστρέφει την Πόλη.

Ο Πάπας της Ρώμης Πάπας Φραγκίσκος με τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ. κ. Βαρθολομαίο Β΄

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 3 - Μάθημα 11ο:

Σημειώστε σε μια χρονογραμμή τα κύρια γεγονότα που οδήγησαν στην επικράτηση της Μεταρρύθμισης.

Τα κύρια γεγονότα που οδήγησαν στην επικράτηση της Μεταρρύθμισης						
1517	1520	1526	1529	1530	1555	24 Αυγούστου 1572
Θυροκόλληση 95 θέσεων κατά της Καθολικής Εκκλησίας στον ναό της Βιτεμβέργης από τον Λούθηρο Μαρτίνο.	Ο Λούθηρος έκαψε την παπική βούλα στη Βιτεμβέργη και αναθεματίστηκε από τον Πάπα.	Οπαδοί του Λουθήρου οργάνωσαν συνέδριο για να πετύχουν τη νόμιμη ίδρυση λουθηρικών κοινοτήτων στις γερμανικές επαρχίες.	Ρωμαιοκαθολικοί ηγεμόνες προσπάθησαν να εμποδίσουν την εξάπλωση.	Αυγουσταία Ομολογία.	Ειρήνη της Αυγούστας.	Η νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 4 - Μάθημα 11ο:

Με βάση τις γνώσεις που αποκομίσατε στο μάθημα εργαζόμενοι πρώτα ατομικά και έπειτα ομαδικά, εντοπίστε και καταγράψτε τις κύριες θεολογικές διαφορές μεταξύ των Προτεσταντών και των υπόλοιπων Χριστιανών.

Κύριες θεολογικές διαφορές μεταξύ Προτεσταντών και υπόλοιπων Χριστιανών:

Ορθόδοξοι	Ρωμαιοκαθολικοί	Προτεστάντες
Το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται εκ του Πατρός.	Το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται εκ του Πατρός και εκ του Υιού (filioque).	
Δεν αναγνωρίζουν παπικό πρωτείο.	Αναγνωρίζεται, δηλαδή, το ιδιαίτερο πρωτείο του Πάπα σε θέματα διοίκησης και πίστης στην Εκκλησία, ο οποίος έτσι τείνει να αντικαταστήσει το συνοδικό σύστημα της Εκκλησίας.	Δεν αναγνωρίζουν παπικό πρωτείο.
Δεν αναγνωρίζουν αλάθητο σε ένα πρόσωπο.	Αποδέχονται τον Πάπα ως αλάθητο.	Δεν αναγνωρίζουν αλάθητο σε ένα πρόσωπο.

Συζητήστε με την ομάδα σας κι εμπλουτίστε με τη βοήθειά τους τον πίνακα!

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 5 - Μάθημα 11ο:

Προβολή φωτογραφιών: Βάπτισμα, Χρίσμα, Θεία Ευχαριστία χριστιανικών Εκκλησιών και Ομολογιών.

Προβάλετε τις φωτογραφίες στην τάξη σας!

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 6 - Μάθημα 11ο:

Ας προσπαθήσουμε ανά ομάδες να κατασκευάσουμε ένα διάγραμμα με ομοιότητες και διαφορές των χριστιανικών Εκκλησιών.

Διάγραμμα με ομοιότητες και διαφορές των χριστιανικών Εκκλησιών.

Διαφορές		
Ορθόδοξοι	Καθολικοί	Προτεστάντες
Το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται απο τον Πατέρα	Το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται απο τον Πατέρα κι απο τον Υιό (filioque)	Το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται απο τον Πατέρα κι απο τον Υιό (filioque)
Οικουμενικές Σύνοδοι	Υπακούουν τον Πάπα	Δεν αναγνωρίζουν δικαιοδοσία στον Πάπα
Τιμούν Αγίους	Τιμούν Αγίους	Δεν τιμούν Αγίους

Ομοιότητες		
Ορθόδοξοι	Καθολικοί	Προτεστάντες
Πιστεύουν στην Αγία Τριάδα	Πιστεύουν στην Αγία Τριάδα	Πιστεύουν στην Αγία Τριάδα
Πιστεύουν στην Ενσάρκωση του Κυρίου	Πιστεύουν στην Ενσάρκωση του Κυρίου	Πιστεύουν στην Ενσάρκωση του Κυρίου
Αποδέχονται τα Μυστήρια (με διαφορά στον αριθμό)	Αποδέχονται τα Μυστήρια (με διαφορά στον αριθμό)	Αποδέχονται τα Μυστήρια (με διαφορά στον αριθμό)

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 6 - Μάθημα 11ο:

Ας υποθέσουμε ότι μετέχετε, κατά ομάδες, σε μια συνάντηση αλληλογνωριμίας μεταξύ εκπροσώπων διαφορετικών χριστιανικών παραδόσεων. Κάθε ομάδα να ετοιμάσει μια σύντομη παρουσίαση της παράδοσης που εκπροσωπεί. Ετοιμάστε έναν κατάλογο θεμάτων που θα θέλατε να συζητήσετε με την ευκαιρία της συνάντησης.

Επιλέγοντας τη Ρωμαιοκαθολική ή την Προτεσταντική Εκκλησία, θα μπορούσατε να μιλήσετε για τα εξής θέματα:

1. Filioque: Το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται εκ του Πατρός και εκ του Υιού. (Αποδοχή κι απο τις δύο Εκκλησίες)
2. Ο αριθμός των μυστηρίων. (Ρωμαιοκαθολική: 7, Προτεσταντική: 2)
3. Το παπικό πρωτείο. (Ρωμαιοκαθολική: αναγνωρίζει παπικό πρωτείο, Προτεσταντική: δεν αναγνωρίζει παπικό πρωτείο)
4. Η λατρεία (Ρωμαιοκαθολική) ή η άρνηση (Προτεσταντική) της Θεοτόκου και των Αγίων.
5. Η απαγόρευση (Ρωμαιοκαθολική) ή αποδοχή (Προτεσταντική) των έγγαμων κληρικών.

Αγαπώντας τον ίδιο Θεό.
Ερμηνεύοντας με διαφορετικό τρόπο.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

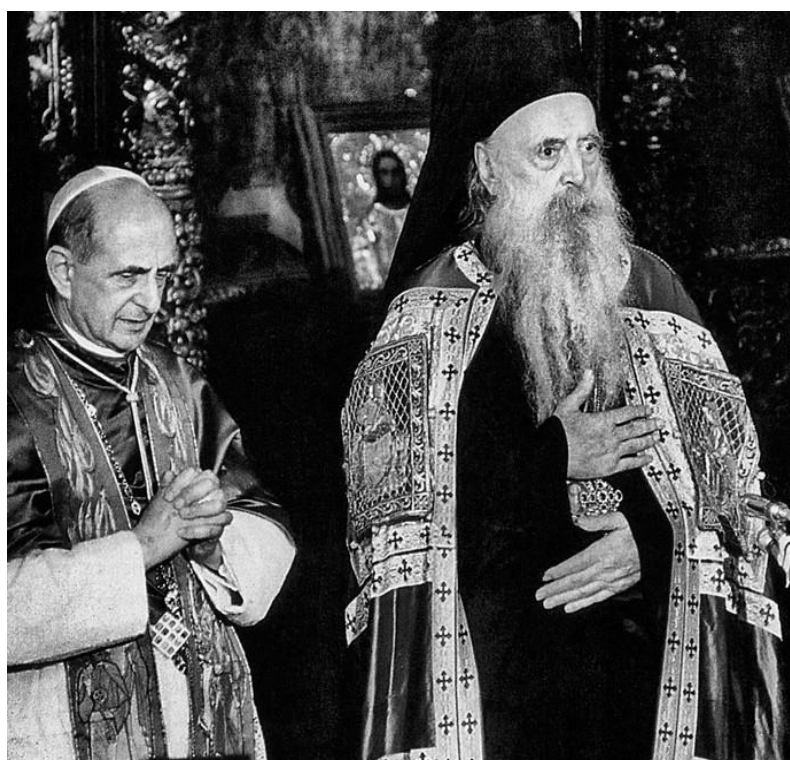
5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 1 - Μάθημα 12ο:

Διερευνήστε τι ακριβώς έγινε το 1054. Σκεφτείτε, πρώτα ατομικά και έπειτα ομαδικά, γιατί η άρση των αναθεμάτων του 1054 είναι σπουδαίο γεγονός, αν και δεν ακύρωσε το σχίσμα μεταξύ Ορθοδόξων και Καθολικών. Ζητήστε και καταγράψτε τις απόψεις σας και στη συνέχεια παρουσιάστε στην ολομέλεια της τάξης αιτιολογώντας τις απόψεις σας.

Η άρση των αναθεμάτων του 1054 αποτελεί σπουδαίο γεγονός για τους Χριστιανούς. Ο βασικότερος λόγος που χαρακτηρίζεται σπουδαίο το γεγονός αυτό, είναι διότι η άρση των αναθεμάτων φανέρωσε την επιθυμία των δύο Εκκλησιών να επαναπροσδιορίσουν τις σχέσεις τους. Οι δύο Εκκλησίες πριν από περίπου 1000 χρόνια διασπάστηκαν βαθιά και μαζί τους διασπάστηκαν και τα μέλη της Εκκλησίας. Με το πέρασμα του χρόνου, είναι πιθανό κάθε πλευρά τόσο οι Ορθόδοξοι, όσο και οι Καθολικοί να καλλιέργησαν μέσα τους τις πραγματικές διαφορές, οι οποίες προκάλεσαν το Σχίσμα του 1054 και ίσως να συνειδητοποιήσαν πως αυτές οι διαφορές δεν είναι αξεπέραστες, όπως ίσως, πίστευαν. Αυτή η κίνηση των δύο Εκκλησιών παρουσιάζει τη μετάνοια και των δύο μερών. Η Εκκλησία από την ίδρυσή της έως σήμερα είναι υπέρμαχος της ένωσης, της προσευχής, της μετάνοιας και της συζήτησης. Όλα αυτά αποδείχθηκαν έμπρακτα από την Εκκλησία, καθώς το 1964 ο Πάπας Παύλος Στ΄ και ο Οικουμενικός Πατριάρχης Αθηναγόρας Α΄ συναντήθηκαν στα Ιεροσόλυμα, προσευχήθηκαν μαζί, ώστε η επικοινωνία τους να είναι ευλογημένη και να έχει καρποφόρα αποτελέσματα. Το 1965 αποφάσισαν να άρουν τα αναθέματα του 1054 και μετά από δύο και τρία χρόνια επισκέφθηκε ο ένας τον άλλον σε Ρώμη και Κωνσταντινούπολη. Τέλος, η άρση των αναθεμάτων απέδειξε πως οι δύο Εκκλησίες έχουν καλή διάθεση για τις μελλοντικές τους συζητήσεις και ήταν το πρώτο και σπουδαίο γεγονός για τον Χριστιανισμό.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Η άρση των αναθεμάτων ήταν σπουδαίο βήμα για τις σχέσεις Καθολικών και Ορθοδόξων

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 2 - Μάθημα 12ο:

Κάνοντας σύσκεψη της τάξης, προτείνετε ένα επιπλέον θέμα που κατά τη γνώμη σας θα μπορούσε να περιληφθεί στην κοινή Διακήρυξη Ορθοδόξων και Καθολικών και του 2006. (Σημείωση: Το κείμενο που παρατίθεται είναι απόσπασμα.)

Ένα θέμα το οποίο θα μπορούσε να περιληφθεί στην κοινή Διακήρυξη Ορθοδόξων και Καθολικών του 2006 και που αφορά τις δύο Εκκλησίες είναι το Παπικό Πρωτείο.

Αλλάζοντας τον κόσμο

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 3 - Μάθημα 12ο:

Σε συνεργασία με καθηγητές/τριες Ξένων Γλωσσών ας προσπαθήσουμε να μεταφράσουμε την αρχιερατική προσευχή του Ιησού, Ιω. 17, 21 από τα ελληνικά στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και το αντίθετο.

Σε συνεργασία με καθηγητές/τριες Ξένων Γλωσσών ας προσπαθήσουμε να μεταφράσουμε την αρχιερατική προσευχή του Ιησού, Ιω. 17, 21 από τα ελληνικά στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και το αντίθετο.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 1 - Μάθημα 13ο:

Ετοιμάστε σε ομάδες μία ψηφιακή παρουσίαση με θέμα «Χριστιανικές κατακόμβες».

Χριστιανικές κατακόμβες

Ομάδα:

Τμήμα:

Ημερομηνία:

!Συμβουλή! Συμπληρώστε τα στοιχεία σας, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εργασία!

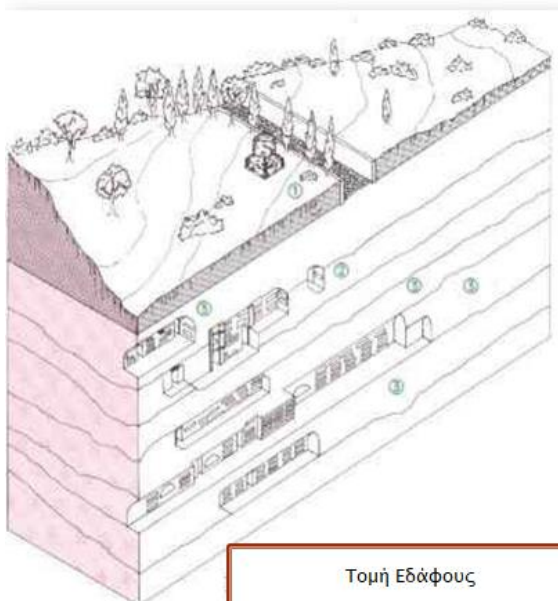
Κατακόμβες:

Οι κατακόμβες ήταν υπόγεια νεκροταφεία, που αποτελούνταν από σήραγγες και θαλάμους με σκαμμένες εσοχές. Εκεί τοποθετούσαν τους νεκρούς, αλλά ήταν και χώροι λατρείας για τους Χριστιανούς κατά την περίοδο των διωγμών.

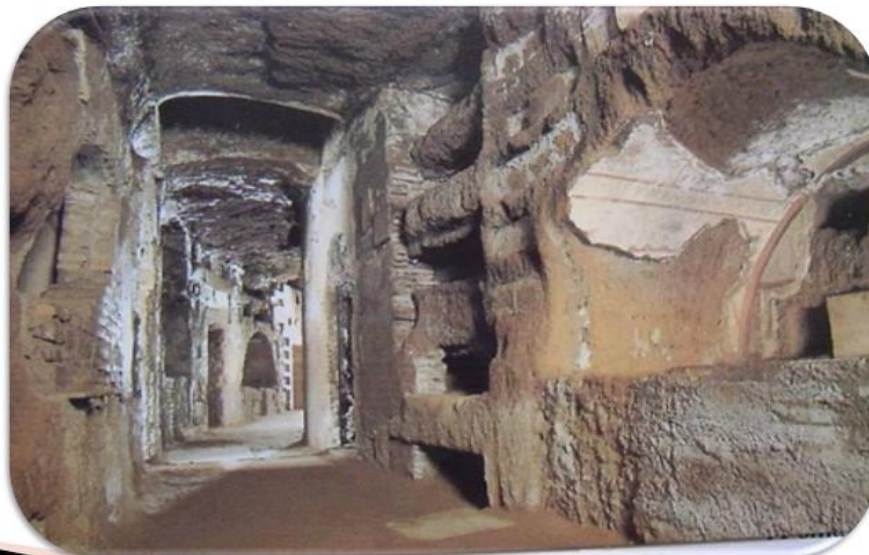

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Κατακόμβες της Ρώμης:

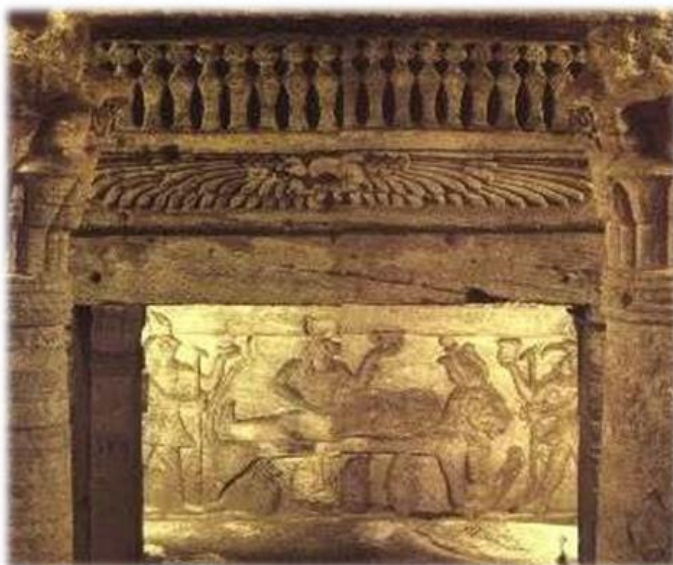

Κατακόμβη Αγ. Καλλίστου, Ρώμη, 2ος αι.

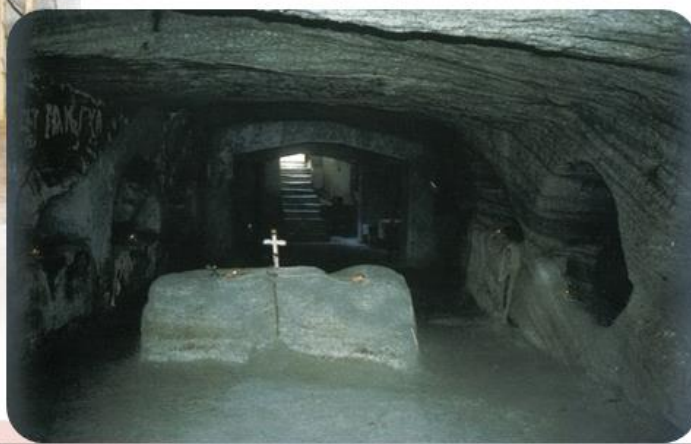
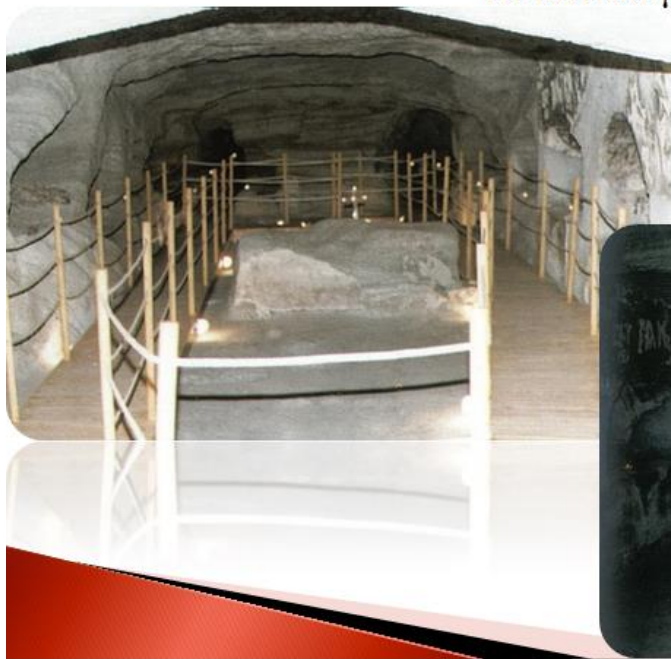

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Κατακόμβη, Αλεξάνδρεια Αιγύπτου (di Kom es-shogafa)

Οι κατακόμβες της Μήλου:

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

- ▶ Η κάθε στοά έχει διαφορετικό πλάτος που ποικίλλει από 1 μέχρι 5 μέτρα, και διαφορετικό ύψος, από 1,60 μέχρι 2,50 μέτρα. Στα τοιχώματα των στοών είναι χαραγμένες καμάρες, τα "arcosolia" μέσα στις οποίες έχουν διαμορφωθεί τα μνήματα ενώ ένας μεγάλος αριθμός ταφών, υπάρχει και στο δάπεδο όλων των στοών.

Σπουδαία έρευνα στις κατακόμβες της Μήλου έκανε ο ιστοριοδίφης Γ. Σωτηρίου, ο οποίος το 1927 βρήκε παράσταση ενός Ιχθύος που ήταν το σύμβολο των πρώτων χριστιανών και σήμαινε: Ιησούς Χριστός Θεού Υιός Σωτήρ....

Περιήγηση στο εσωτερικό των Κατακομβών της Μήλου:

<https://www.youtube.com/watch?v=OArfhwyaUTw>

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Πηγές:

- ▶ <https://www.e-kyklades.gr/showroom/tourism/CATACOMBS-MILOS?lang=el>
- ▶ http://edu-gate.minedu.gov.gr/index.php?option=com_sppagebuilder&view=page&id=173&Itemid=137
- ▶ <https://www.mixanitouxronou.gr/i-entiposiakes-katakomves-tis-milou-opou-thaftikan-8-chiliades-christiani-echoun-mikos-184-metra-ke-tis-echtisan-i-douli-ton-orichion-pou-itan-christiani/>

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

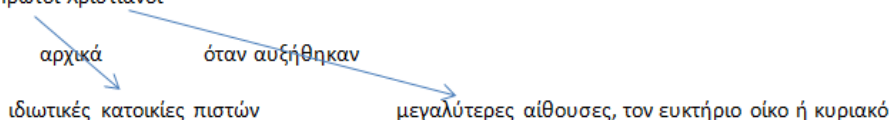
Ερώτηση 2 - Μάθημα 13ο:

Δημιουργήστε έναν εννοιολογικό χάρτη με θέμα τους κύριους τύπους της χριστιανικής ναοδομίας κατά την πρώτη χιλιετία, δίνοντας έμφαση στις διαφορές τους.

Εννοιολογικός χάρτης με θέμα τους κύριους τύπους της χριστιανικής ναοδομίας κατά την πρώτη χιλιετία.

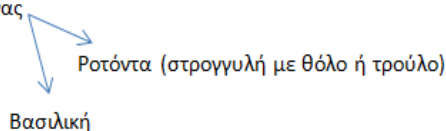
Ναοδομία στην 1^η χιλιετία

A. Πρώτοι Χριστιανοί

B. Εποχή διωγμών → κατακόμβες

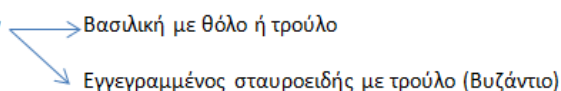
Γ. 4^{ος} αιώνας


```

graph TD
    D["Γ. 4ος αιώνας"] --> E["Ροτόντα (στρογγυλή με θόλο ή τρούλο)"]
    D --> F["Βασιλική"]
  
```

Δ. 6^{ος} αιώνας → Συνδυασμός ρυθμών


```

graph TD
    G["Δ. 6ος αιώνας"] --> H["Συνδυασμός ρυθμών"]
    H --> I["Βασιλική με θόλο ή τρούλο"]
    H --> J["Εγγεγραμμένος σταυροειδής με τρούλο (Βυζάντιο)"]
  
```

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 3 - Μάθημα 13ο:

Δοκιμάστε μια εικονική περιήγηση στον ναό της Αγίας Σοφίας της Κωνσταντινούπολης, με διαδικτυακή εφαρμογή τρισδιάστατης απεικόνισης. Πριν ξεκινήσετε, συζητήστε στην ομάδα ποια στοιχεία θα μελετήσετε περισσότερο και καταγράψτε τα ευρήματά σας.

<https://www.troodostravel.gr/2019/11/24/%CE%B5%CF%83%CF%89%CF%84%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%BF-%CE%B1%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%83%CE%BF%CF%86%CE%B9%CE%B1/>

Καταγράψτε τα ευρήματα που συμφωνήσατε ότι θα μελετήσετε με την ομάδα σας!

Αγία Σοφία, Κωνσταντινούπολη

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 4 - Μάθημα 13ο:

Επιλέξτε έναν ναό της βυζαντινής περιόδου και παρουσιάστε τα χαρακτηριστικά του στους/στις συμμαθητές/τριές σας.

Ο ναός είναι σύνθετος τετρακίονιος σταυροειδής εγγεγραμμένος με τρούλο και νάρθηκα καλυπτόμενο με καμάρες. Το ιερό είναι τριμερές, με ημικυκλικές κόγχες, ενώ εξωτερικά οι κόγχες αυτές διαμορφώνονται σε τρίπλευρες ασίδες. Η κεντρική ασίδα του ιερού βήματος είναι μεγαλύτερη και έχει τρίλοβο άνοιγμα, αντί διλόβων των άλλων δύο. Η πολύ καλή κατάσταση διατηρήσεως του πιο γνωστού βυζαντινού μνημείου των Αθηνών, οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αρχική καλή κατασκευή του. Ο τρούλλος του ναού είναι αθηναϊκού τύπου, με μαρμάρινα τοξωτά γείσα, προεξέχουσες υδρορροές και μονόλοβα παράθυρα με κιονίσκους που φέρουν καρδιόσχημο φυτικό κόσμημα. Εσωτερικά οι τέσσερις άνευ βάσεων κίονες και τα κιονόκρανα που στηρίζουν τον τρούλο προέρχονται από παλαιότερα μνημεία (spolia), ενώ επιπλέον γλυπτά και επιγραφές άλλων εποχών ενσωματώνονται αρμονικά μέσα στο Ναό. Συγκεκριμένα:

ο βορειανατολικός κίονας έχει κορινθιακό κιονόκρανο, πιθανότατα ρωμαϊκής εποχής, ο νοτιοανατολικός έχει κορινθιάζον κιονόκρανο ασαφούς χρονολογήσεως με οκτώ φύλλα, ο βορειοδυτικός έχει μικρό χαμηλό κορινθιακό κιονόκρανο με τέσσερα φύλλα ακάνθης, πιθανότατα παλαιοχριστιανικό, ο νοτιοδυτικός έχει κορινθιάζον κιονόκρανο μεσοβυζαντινής περιόδου με φύλλα καλάμου.

Στις αρχές του 12ου αιώνα μ.Χ. φαίνεται να προστέθηκε στο οικοδόμημα μία ανοικτή στοά στη δυτική όψη του κτιρίου, η οποία εν συνεχεία κλείστηκε και μετατράπηκε σε εξωνάρθηκα (η εξωτερική στοά στο δυτικό τμήμα του ναού ανάμεσα στο νάρθηκα και το αίθριο.). Το χαρακτηριστικό του εξωνάρθηκα αυτού πλην των μονολόβων και διβόλων (παράθυρο με δύο ανοίγματα που απολήγουν σε τόξα) ανοιγμάτων με πεταλοειδή πλίνθινα τόξα, είναι το γεγονός ότι στεγάζεται σε τέσσερις δικλινείς στέγες με μεγάλη κλίση, οι οποίες ζωντανεύουν την ηρεμία του κυρίως ναού. Στην ίδια εποχή ανήκει και το μικρό πρόπυλο στη νότια πλευρά του ναού, όπου οι δύο κίονες του φέρουν δύο πρώιμα βυζαντινά κιονόκρανα με κομβία λαξευμένα μονογράμματα. Χρονολογικά, τελευταία ανοικοδόμηση στην Καπνικαρέα υπήρξε η ανέγερση ενός μονοώρου παρεκκλησίου στη βόρεια πλευρά του ναού αφιερωμένου στην Αγία Βαρβάρα. Το παρεκκλήσι διαθέτει ξεχωριστό τρούλλο παρόμοιου του κεντρικού ναού

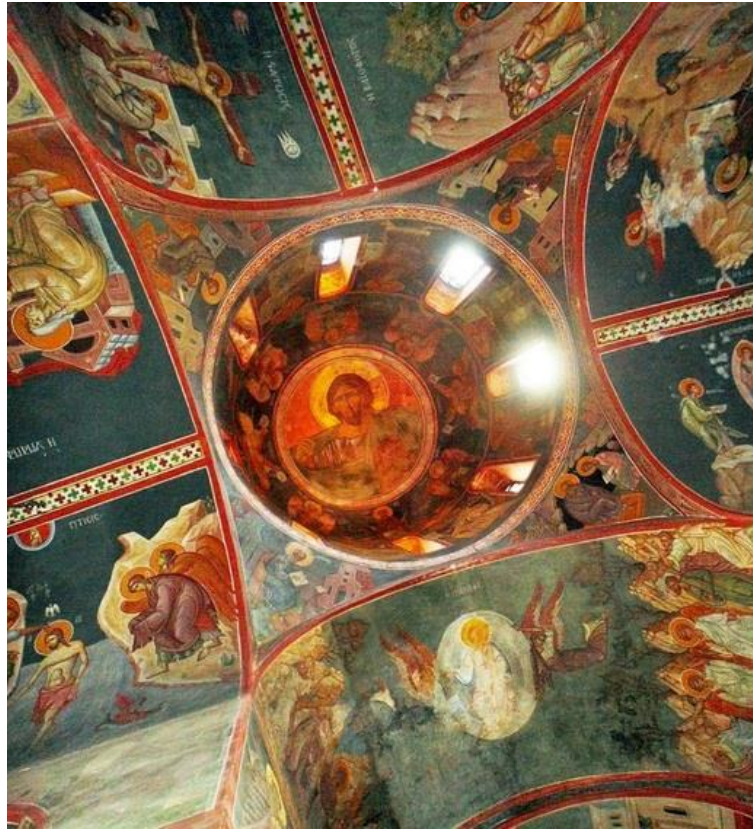
Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

με χαμηλότερο ύψος. Η χρονολόγηση του παρεκκλησίου είναι δύσκολη και τοποθετείται στα χρόνια της Φραγκοκρατίας ή Τουρκοκρατίας. Όμως κάποια τμήματά του ανατολικού τοίχου πιθανόν να ήταν σύγχρονα του αρχικού ναού. Βάσει αυτής της διαπίστωσης αναπτύχθηκε η θεωρία, ότι το παρεκκλήσι οικοδομήθηκε στη θέση άλλου κτίσματος, προφανώς της επεκτάσεως του κυρίως ναού. Το παρεκκλήσι καταστράφηκε σχεδόν ολοσχερώς κατά τους αγώνες ανεξαρτησίας των Ελλήνων από τους Τούρκους και ανακατασκευάστηκε εξ' αρχής. Οι εργάτες της εποχής εκείνης προσπάθησαν με εμφανή αδεξιότητα να μιμηθούν τον τρόπο κατασκευής του τρούλου του κεντρικού ναού, και είναι εμφανής η αμελής τοιχοποιία του και η χρήση οδοντωτών γείσων αντί μαρμάρινων.

Για την κατασκευή των τοίχων έχει χρησιμοποιηθεί το πλινθοπερίκλειστο (τρόπος δόμησης κατά τον οποίο ισόδομοι λίθοι πλαισιώνονται από πλίνθους (τούβλα) οριζόντια και κάθετα τοποθετημένες μέσα στο κονίαμα των οριζόντιων και κάθετων αρμών, σε μονές ή διπλές σειρές) σύστημα, ενώ στο κάτω τμήμα του κτιρίου υπάρχουν λευκοί λίθοι διατεταγμένοι με τέτοιο τρόπο ώστε να σχηματίζουν σταυρούς. Η εξωτερική κόσμηση του ναού είναι σχετικά λιτή. Υπάρχει περιορισμένη χρήση κουφικών κοσμημάτων (κάποια εκ των οποίων θεωρήθηκαν αναγνώσιμα από τους ειδικούς) και οδοντωτών ταινιών, ενώ τα παράθυρα έχουν πεταλοειδή τόξα. Η νότια θύρα του κυρίως ναού, σήμερα τοιχισμένη, έχει πεταλόμορφο το τόξο από πώρινους καλολαξευμένους θολίτες και ομόκεντρη οδοντωτή ταινία.

Πηγή: <http://www.byzantineathens.com/pialphanualphagammaiotaalpha-kappaalphapinuiotakappaalpharhoepsilonalpha.html>

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Τρούλλος Παναγίας Καπνικαρέας

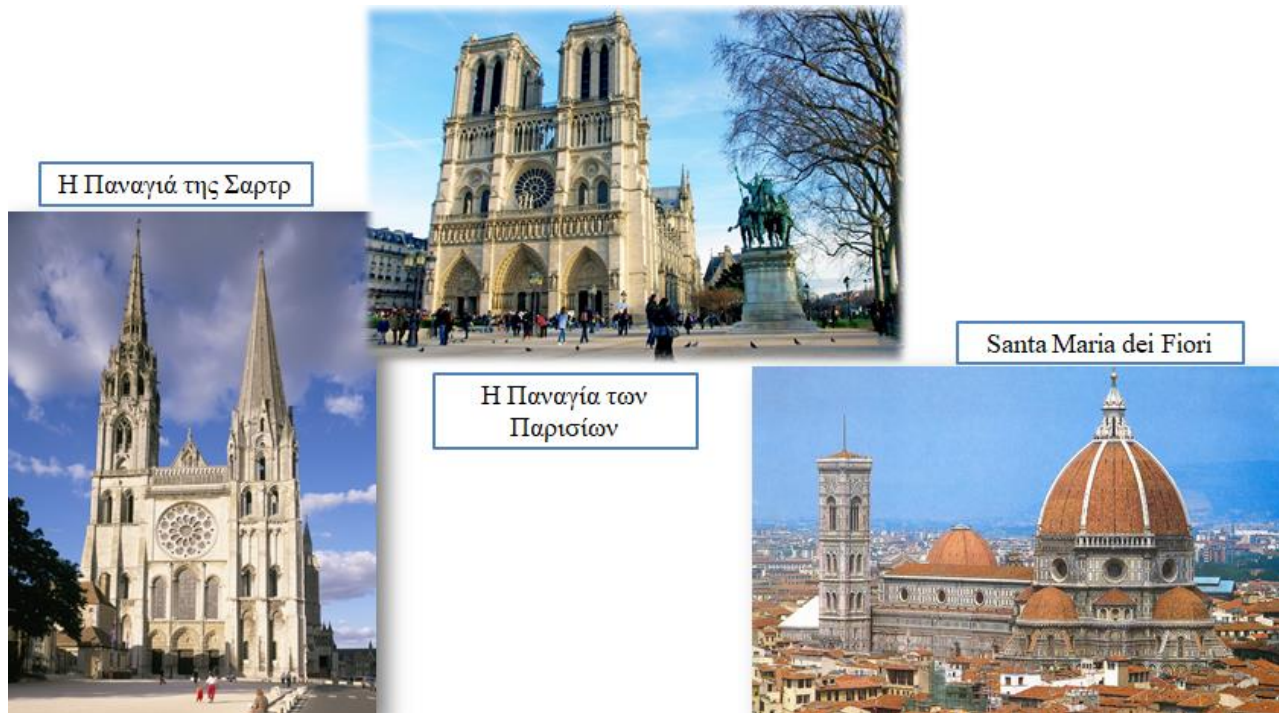
Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 5 - Μάθημα 13ο:

Δημιουργήστε ένα πόστερ με φωτογραφίες ναών δυτικής τέχνης και βάλτε κατάλληλες λεζάντες, οι οποίες να κατατοπίζουν τον θεατή σχετικά με την εξέλιξή της.

Πόστερ με φωτογραφίες ναών δυτικής τέχνης.

Πηγή: <https://www.maxmag.gr/design/epta-charaktiristiki-gothiki-nai-tou-kosmou/>

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 6 - Μάθημα 13ο:

Ιστοεξερεύνηση για τους ναούς του 20ού και 21ου αιώνα στην Ευρώπη.

<https://www.greekarchitects.gr/gr/%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B9%CF%84%CE%B5%CE%BA%CF%84%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CF%82-%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%B5%CF%82/%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%B1%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%B5%CE%BD-%CE%B1%CE%BC%CE%B1%CF%81%CF%84%CE%B9%CE%B1%CE%B9%CF%82-%CF%83%CF%8D%CE%B3%CF%87%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B7-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%BF%CF%81%CE%B8%CF%8C%CE%B4%CE%BF%CE%BE%CE%B7-%CE%BD%CE%B1%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%B1-%CF%83%CE%BA%CE%AD%CF%88%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CF%8E%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%BC%CE%B5%CF%81%CE%BF%CF%82-b-id686>

http://plab.theo.auth.gr/images/PDFs/synedria/1opanelinio/georgousis_naodomia.pdf

Χρησιμοποιώντας το διαδίκτυο ως πηγή γνώσης

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

5^η Ενότητα: Η Ορθόδοξη Εκκλησία σε διάλογο με τον δυτικό Χριστιανισμό

Ερώτηση 7 - Μάθημα 13ο:

Βρείτε εικόνες με το ίδιο θέμα χριστιανικής εικονογραφίας (π.χ. Ευαγγελισμός) από διαφορετικές εποχές και τεχνοτροπίες. Προσπαθήστε να βάλετε τις εικόνες σε μια χρονογραμμή με βάση τα χαρακτηριστικά τους.

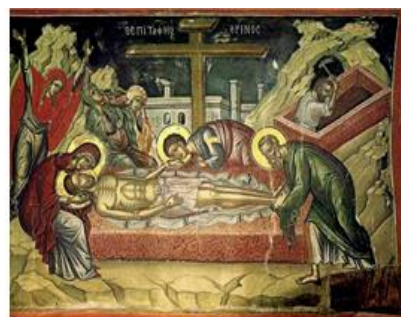
Χρονογραμμή με εικόνες χριστιανικής εικονογραφίας με θέμα την Αποκαθήλωση από διαφορετικές εποχές και τεχνοτροπίες.

Θέμα: Αποκαθήλωση

Επιτάφιος Θρήνος, Bondone di Giotto

12^{ος} αιώνας

Επιτάφιος Θρήνος, Θ. Κρητικός

15^{ος} αιώνας

Ενταφιασμός του Χριστού, Νέρεζι

13^{ος}-14^{ος} αιώνας

Πιετά, Μιχαήλ Άγγελος

15^{ος}-16^{ος} αιώνας

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!